

Sprawozdanie roczne z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, w tym Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Bielsku Podlaskim za rok 2022.

I. Wprowadzenie.

Rok 2022 to kolejny rok wykonywania przez gminę zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zmianami). To jednocześnie drugi rok realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Bielsku Podlaskim na lata 2021 – 2023, przyjętego Uchwałą Nr XXXII/251/21 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 26 stycznia 2021 r.

Niniejsze sprawozdanie przedstawia zarówno stan realizacji ustawowych zadań w 2022 roku, jak również Programu.

W myśl art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające,
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,

- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Bielsku Podlaskim na lata 2021 – 2023 ma na celu zapewnienie rodzinom i ich dzieciom na terenie miasta Bielsk Podlaski wielowymiarowego i zintegrowanego systemu wsparcia, w szczególności w sytuacjach kryzysu i w obliczu trudności życiowych. Służy realizacji gminnej polityki rodzinnej.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Bielsku Podlaskim na lata 2021 – 2023 opracowany został w oparciu o założenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. oraz ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Przyjęty został Uchwałą Nr XXXII/251/21 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 26 stycznia 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Bielsku Podlaskim na lata 2021 – 2023. Koordynatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim, który w tym zakresie podejmuje współpracę z wieloma instytucjami ukierunkowanymi na rodzinę i dziecko.

Misją Programu jest zapewnienie rodzinom i ich dzieciom na terenie Bielska Podlaskiego wielowymiarowego i zintegrowanego systemu wsparcia, szczególnie w sytuacjach kryzysu i w obliczu trudności życiowych. Program jest również adresowany do kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej. Zgodnie z zapisami Programu w takich sytuacjach, w razie potrzeby, asystent rodziny będzie koordynował poradnictwo, o którym mowa w ustawie „Za życiem” i na zasadach określonych w tej ustawie.

Działania podejmowane w roku 2022 w ramach zadań z zakresu wspierania rodziny, w tym w ramach Programu, miały na celu tworzenie spójnego systemu wspierania dziecka i rodziny, wspomaganie funkcji opiekuńczo – wychowawczych rodziny i przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz pomoc w zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży.

II. Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny, w tym zadań Programu w roku 2022.

W roku 2022 zadania z zakresu wspierania rodziny, jak i Programu, były realizowane w sposób ciągły i spójny. Cele określone w Programie były realizowane przez różne instytucje. Dobra i wypracowana współpraca pomiędzy instytucjami daje szansę na szybką reakcję w sytuacji kryzysu w rodzinie.

Cel szczegółowy 1: tworzenie spójnego systemu wspierania dziecka i rodziny.

1. Praca z rodziną zagrożoną umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej, w tym przydzielanie rodzinom asystenta rodziny.

System wspierania rodziny w Bielsku Podlaskim jest skoordynowany i zorganizowany. Nie możemy mówić, iż w sytuacjach kryzysowych, w sytuacjach bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych nikt rodziną i dzieckiem się nie zajmuje. Rodziny są obejmowane nadzorem kuratora. Wnioski do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny kieruje zarówno Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, jaki i inne instytucje (w tym szkoły). Nadzór ten daje gwarancję, że sytuacja w tych rodzinach jest na bieżąco monitorowana.

Rodziny z powodu bezradności są obejmowane przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej dodatkowym wsparciem. W ramach swoich obowiązków, wynikających przede wszystkim z ustawy o pomocy społecznej, obejmują oni rodziny znajdujące się w szczególnie trudnej lub wyjątkowej sytuacji, gdzie dobro dzieci może być w pewnym stopniu zagrożone (w związku z występującymi w rodzinach problemami wynikającymi przede wszystkim z bezrobocia, niepełnosprawności lub długotrwałej choroby, ale również z bezradności, problemów z uzależnieniami, głównie od alkoholu) szeroko rozumianą pracą socjalną. W tych rodzinach prowadzony jest wzmożony nadzór i w jego ramach podejmuje się systematyczną współpracę z kuratorami sądowymi, dzielnicowymi, pedagogami szkolnymi i wychowawcami. Proces objęcia wzmożoną pracą socjalną rozpoczyna się od rozpoznania środowiska i stworzenia przez pracownika socjalnego zarysu planu pracy z rodziną bezradną w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Ta wzmożona praca socjalna polega w szczególności na cyklicznym, w zależności od indywidualnych potrzeb i problemów, wizytowaniu środowiska, sprawdzeniu aktualnych warunków bytowych, uzgodnieniu planu działania na kolejny okres, często obejmuje również przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej w celu poprawy sytuacji materialnej rodziny. Podejmuje się w jej ramach wymianę informacji z innymi służbami lub wspólne czynności (głównie wspólne odwiedziny w środowisku – a więc z pedagogiem szkolnym i/lub wychowawcą, dzielnicowym i kuratorem). W roku 2022 pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej prowadzili wzmożoną pracę socjalną z 13 rodzinami, w których znajduje się 37 dzieci. Systematyczność działań pracowników socjalnych ma zapobiec i zapobiega sytuacjom, kiedy to dzieci należy umieścić w pieczy zastępczej. Widzimy tego wymierne efekty – w ubiegłym roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej nie złożył żadnego wniosku do sądu rodzinnego o umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Należy jednak zawsze mieć na względzie dobro dziecka – gdy są uzasadnione ku temu przesłanki powinno być ono umieszczone w pieczy zastępczej.

2. Finansowanie zatrudniania asystentów rodziny oraz zapewnienie warunków do rozwoju zawodowego asystentów rodziny, pracowników socjalnych i innych osób zawodowo zaangażowanych w pracę z rodzinami z dziećmi, w tym podnoszenie kwalifikacji przez pracowników z obszaru wspierania rodziny.

Asystentem rodziny, o którym mowa w art. 12 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej może być osoba, która:

- 1) posiada:
 - a) wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika, psychologia, socjologia, nauki o rodzinie lub praca socjalna lub
 - b) wykształcenie wyższe na dowolnym kierunku uzupełnione szkoleniem z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną i udokumentuje co najmniej roczny staż pracy z dziećmi lub rodziną lub studiami podyplomowymi obejmującymi zakres programowy szkolenia określony na podstawie art. 12 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i udokumentuje co najmniej roczny staż pracy z dziećmi lub rodziną lub
 - c) wykształcenie średnie i szkolenie z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną, a także udokumentuje co najmniej 3-letni staż pracy z dziećmi lub rodziną,
- 2) nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona,
- 3) wypełnia obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego,
- 4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe,
- 5) nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.

Asystenci rodziny zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej spełniają wymogi kwalifikacyjne.

Asystent nr 1 (zatrudnienie od 10.12.2018 r.): ukończyła studia na Uniwersytecie w Białymstoku na Wydziale Pedagogiki i Psychologii na kierunku praca socjalna. Tytuł zawodowy: licencjat. Posiada dyplom ukończenia studiów drugiego stopnia na kierunku praca socjalna. Tytuł zawodowy: magister.

Asystent nr 2 (zatrudnienie od 18.03.2019 r.): ukończyła studia na Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie na kierunku pedagogika specjalna w zakresie pedagogiki resocjalizacyjnej. Tytuł zawodowy: licencjat.

Asystent nr 3 (zatrudnienie na zastępstwo za asystenta nr 1 od 02.08.2021 r.): ukończyła studia na Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie na kierunku pedagogika specjalna

w zakresie pedagogiki resocjalizacyjnej. Tytuł zawodowy: licencjat.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej precyzuje w sposób jednoznaczny, kiedy rodzinie może być przyznany asystent rodziny. Dzieje się tak w przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej. Po przeprowadzeniu wywiadu pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli z tej analizy wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej z wnioskiem o jego przydzielenie. W roku 2022 pracownicy socjalni przeprowadzili 5 wywiadów środowiskowych i po analizie sytuacji wnioskowali, aby tym rodzinom przyznać asystenta rodziny. Jedna sprawa wpłynęła z innego ośrodka, a rodzina była zobowiązana sędownie do współpracy z asystentem rodziny (po dwóch miesiącach rodzina opuściła nasze miasto).

W roku 2022 asystenturą rodzinną przez dwóch asystentów rodziny objęte były łącznie 24 rodziny, w tym 63 dzieci. 5 rodzin jest zobowiązanych przez sąd rodzinny do współpracy z asystentem rodziny.

Asystenci pracowali z rodzinami w ich miejscu zamieszkania. Zadania asystenta rodziny to w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- 2) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 6) wspieranie aktywności społecznej rodzin,
- 7) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- 8) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- 9) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych,
- 10) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- 11) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- 12) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,

- 13) realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- 14) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań asystent uzna za niezbędną.

Asystenci rodziny prowadzą dokumentację dotyczącą pracy z rodziną, w tym również dokonują okresowej oceny sytuacji rodziny i przekazują tę ocenę Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Asystent rodziny jest zobowiązany do podnoszenia swoich kwalifikacji. Zadaniem gminy jest natomiast tworzenie asystentom rodziny możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Asystenci rodziny w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej mają tego świadomość i z tego prawa i obowiązku korzystają.

Wszyscy asystenci rodziny systematycznie podnoszą swoje kwalifikacje w zakresie pracy z dziećmi i rodziną. Są to zarówno szkolenia (w tym płatne i bezpłatne), warsztaty oraz różne formy samokształcenia. Ponadto sami asystenci rodziny wyszukują informacji, wskazówek, rekomendacji dotyczących pracy z rodziną i dzieckiem w Internecie. W związku z sytuacją epidemiczną na terenie Polski w roku 2022 komercyjna oferta szkoleniowa w głównej mierze nadal obejmowała szkolenia on-line. Również bezpłatna oferta szkoleniowa Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Białymstoku obejmowała szkolenia w trybie zdalnym:

- a) szkolenie pn. „Funkcjonowanie rodzin dysfunkcyjnych – diagnoza problemowa i formy pracy z dziećmi i rodziną” wzięło udział 1 asystent rodziny.
- b) szkolenie pn. „Praca z dziećmi przejawiającymi zaburzenia emocjonalne, zachowania, osobowości i rozwoju – trudności wychowawcze” wzięło udział 2 asystentów rodziny.

Dzięki staraniom Urzędu Miasta asystenci rodziny i pracownicy socjalni wzięli udział w szkoleniu pn.: „Wypalenie zawodowe – profilaktyka i przeciwdziałanie z elementami pracy superwizyjnej”. Organizatorem i płatnikiem był Urząd Miasta Bielsk Podlaski.

W roku 2022 środki wydatkowane na wynagrodzenia asystentów rodziny wyniosły łącznie 125.508,94 zł, z tego:

- płace i pochodne: 122.183,00 zł (w tym 6.000,00 zł w ramach Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2022)
- odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych: 3.325,94 zł.

Minister Rodziny i Polityki Społecznej w roku 2022 ogłosił „Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2022”. Program przewidywał dofinansowanie w formie jednorazowego dodatku do wynagrodzenia dla asystentów rodziny w wysokości 3.000,00 zł na każdego zatrudnionego asystenta rodziny w gminie,

proporcjonalnie do wymiaru etatu. Miasto przystąpiło do realizacji programu. W jego ramach zostały przyznane środki w kwocie 6.000,00 zł na wypłatę jednorazowego dodatku do wynagrodzeń dla 2 asystentów rodziny. Środki zostały wykorzystane w całości.

3. Zabezpieczenie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

Ustalenie gminy właściwej do ponoszenia opłat za pobyt dzieci w pieczy zastępczej następuje w oparciu o art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w którym wskazuje się gminę właściwą ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej. Wysokość opłat jest następująca:

- w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej – 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka,
- w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej – 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka,
- w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej – 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka.

W roku 2022 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej opłacał pobyt 22 dzieci w pieczy zastępczej, w tym za:

- 19 dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych,
- 2 dzieci w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Typu Rodzinnego Nr 1 w Bielsku Podlaskim,
- 1 dziecko w Domu Dziecka w Białowieży,

Łączna kwota wydatków na ten cel wyniosła 153.776,42 zł.

Wg stanu na dzień sporządzenia sprawozdania 20 dzieci przebywa w pieczy zastępczej z obowiązkiem ponoszenia opłat, w tym:

- 18 dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych,
- 1 dziecko w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Typu Rodzinnego Nr 1 w Bielsku Podlaskim,
- 1 dziecko w Domu Dziecka w Białowieży,

O wysokości świadczenia i dodatków przysługujących rodzinie zastępczej orzeka powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczenia go w pieczy.

Gmina nie ma realnego wpływu na koszty związane ze współfinansowaniem kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej, musi natomiast zabezpieczyć środki na sfinansowanie zadania.

4. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizację procedury „Niebieskie Karty” reguluje Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 209 poz. 1245).

W wyniku realizowania powyższej procedury w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Mieście Bielsk Podlaski wpłynęło 208 formularzy „Niebieska Karta – A” z następujących instytucji:

1. Pomoc społeczna – 3
2. Policja – 205

Wśród 208 formularzy „Niebieska Karta – A”:

1. 128 dotyczyło procedur wszczętych w roku 2022,
2. 80 dokumentowało ponowne zdarzenia w toku trwania tej samej procedury.

Ogólna liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w 2022 r. na terenie miasta Bielsk Podlaski wynosiła 150. Liczba osób w rodzinie wyniosła 418.

W wyniku wpływu formularzy wszczynających procedurę w wyżej wymienionym okresie oraz w celu rozpoznania sytuacji panującej w rodzinach, Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powołał 130 grup roboczych, w skład których zgodnie z art. 9a ust. 11 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wchodził:

1. pracownik socjalny,
2. dzielnicowy,
3. przedstawiciel MKRPA (jeżeli z formularza zgłoszeniowego wynikało, że w rodzinie występuje problem z alkoholem),
4. pedagog szkolny (gdy dziecko z rodziny objętej procedurą „NK” uczęszczało do szkoły lub przedszkola)
5. kurator sądowy (jeżeli któryś z członków rodziny objętej procedurą „NK” był oddany pod dozór lub nadzór kuratora).

Skład grup roboczych nie był stały i zależał od problemu występującego w danej rodzinie. W roku 2022 odnotowano 370 spotkań grup roboczych (średnio dwa – trzy spotkania w jednej sprawie). Liczba osób powołanych do grup roboczych wynosiła 812 osób.

Realizując procedurę „Niebieskie Karty” z 94 osobami, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie przeprowadzono rozmowy, dokonując analizy sytuacji rodziny, opracowując plan działania i wypełniając formularz „Niebieska Karta

– C”. Osoby te zostały poinformowane, że znęcanie fizyczne i psychiczne jest przestępstwem i przedstawiono aspekty odpowiedzialności karnej ciążyącej na sprawcach przemocy. Osobom tym przekazano również ulotkę informacyjną z danymi adresowymi instytucji udzielającymi pomocy działającymi na terenie miasta Bielsk Podlaski.

101 osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie zostało wezwanych na posiedzenie grupy roboczej. Na wezwanie Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego stawilo się 68 osób. Przeprowadzono z nimi rozmowy, pouczone o skutkach prawnych wynikających ze stosowania przemocy w rodzinie i w ich obecności wypełniono formularz „Niebieska Karta – D”. Osoby te zostały również poinformowane o możliwości skorzystania z pomocy psychologa, terapeuty oraz dobrowolnego udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób przejawiających zachowania agresywne realizowanym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim.

Realizując procedurę „Niebieskie Karty” w siedmiu przypadkach Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Mieście Bielsk Podlaski wystąpił do Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim z wnioskiem o wgląd w sytuację rodziny – w czterech przypadkach ograniczono władzę rodzicielską poprzez nadzór kuratora.

W ośmiu przypadkach złożono wnioski o leczenie odwykowe osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie do MKRPA.

W roku 2022 dokonano 132 zakończeń procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na:

1. 64 – ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy,
2. 68 – rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań.

Cel szczegółowy 2: wspomaganie funkcji opiekuńczo - wychowawczych rodziny i przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodziny.

1. Umożliwienie rodzinom wymagających wsparcia łatwego dostępu do specjalistów.

Rodziny zamieszkałe w mieście Bielsk Podlaski mają możliwość dostępu do pomocy konsultanta prawnika w ramach istniejącej Poradni Rodzinnej. Prawnik udziela bezpłatnych porad mieszkańcom z zakresu prawa rodzinnego i prawa cywilnego. Są to obszary największego zainteresowania osób korzystających z Poradni. W roku 2022 konsultant prawnik udzielił porad prawnych 104 rodzinom. Ponadto rodziny mogą korzystać z porad specjalistów w innych instytucjach.

Poradnictwo specjalistyczne na rzecz wspierania rodziny było również finansowane ze środków Urzędu Miasta Bielsk Podlaski w ramach realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

W 2022 roku w Punkcie konsultacyjnym ds. przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie udzielano bezpłatnych konsultacji dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą. W Punkcie można było skorzystać z konsultacji specjalisty terapii uzależnień (w konsultacjach uczestniczyło 14 osób) oraz specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie (w konsultacjach uczestniczyło 71 osób).

2. Wspieranie w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych rodzin z dziećmi, w tym świadczenie pracy socjalnej:

a) organizacja opieki nad dziećmi w wieku 0-3 lat.

Na terenie miasta nie działają kluby dziecięce. W roku 2022 na terenie miasta funkcjonowało 10 żłobków. Do żłobków uczęszczało średnio 171 dzieci. W 2021 roku z budżetu miasta Bielsk Podlaski udzielono dotację w wysokości 718.900,00 zł.

b) pomoc materialna o charakterze socjalnym tj. przyznawanie stypendiów i zasiłków szkolnych.

Pomoc materialna udzielona była uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia, a także wspierania edukacji uczniów zdolnych.

W 2022 roku stypendium szkolne przyznano 71 uczniom, zasiłków szkolnych nie wypłacano. Najniższe stypendium wynosiło 148,80 zł, zaś najwyższe 235,60 zł. W okresie od 01.01. do 30.06.2022 r. stypendia szkolne wypłacono na kwotę 47.363,11 zł oraz w okresie 01.09. do 31.12.2022 r. stypendia szkolne wypłacono na kwotę 42.972,50 zł. Łącznie w 2022 roku z tytułu przyznanych stypendiów i zasiłków szkolnych wypłacono kwotę 90.335,61 zł (środki dotacji celowej 72.268,48 zł i środki własne 18.067,13 zł).

c) Karta Dużej Rodziny.

W 2022 roku złożono 26 wniosków po raz pierwszy o przyznanie Karty Dużej Rodziny, 167 wniosków złożyli rodzice, którzy mieli kiedykolwiek na utrzymaniu troje dzieci bez względu na wiek, 9 wniosków o przyznanie kart dla nowego członka rodziny, 4 wnioski o uzupełnienie rodziny wielodzietnej, 17 wniosków dla członka rodziny, który był już posiadaczem Karty Dużej Rodziny, 3 karty tradycyjne jako drugą formę karty, 8 osobom wydano duplikat karty. Ponadto wydano 1 decyzję o odmowie przyznania Karty Dużej Rodziny. W 2022 roku wydano 113 kart dzieciom i 97 rodzicom. Łącznie w 2022 roku przyznano 427 Kart Dużej Rodziny. Kwota dotacji celowej wykorzystanej na realizację programu 3.529,13 zł.

d) Program „Posiłek w szkole i w domu”.

Program „Posiłek w szkole i w domu” zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

W roku 2022 wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” zostało objętych łącznie 670 osób (jest to rzeczywista liczba osób objętych Programem) wg poniższego rozбивa:

- 81 dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole,
- 146 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej,
- 454 osób otrzymujących pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Ogólny koszt programu w roku 2022 wyniósł 700.000,00 zł, tj.:

- środki własne 140.000,00 zł,
- dotacja celowa 560.000,00 zł.

W ramach tych środków zapewniono posiłek i przyznawano zasiłki celowe na zakup żywności.

Posiłek zapewniono 225 osobom na łączną kwotę 236.304,00 zł przy liczbie zakupionych posiłków 27.885, w tym:

- dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole: 53 osoby – 4.966 posiłków – 20.612,00 zł
- uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej: 106 osób – 11.708 posiłków – 52.947,00 zł
- pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej: 74 osoby – 11.211 posiłków – 162.745,00 zł.

Zasiłki celowe zostały przyznane i wypłacone 353 osobom w 351 rodzinach przy 1.510 świadczeniach na łączną kwotę 463.396,00 zł.

3. Rozwijanie działalności placówki wsparcia dziennego.

Na terenie miasta Bielsk Podlaski funkcjonuje Świetlica Socjoterapeutyczna „Uśmiech Dziecka” prowadzona przez Caritas Diecezji Drohiczyńskiej o statusie placówki wsparcia dziennego wpisana do rejestru prowadzonego przez Burmistrza Miasta. Jest to placówka typu opiekuńczego przeznaczona dla 20 dzieci. Na prowadzenie placówki Caritas Diecezji Drohiczyńskiej pozyskuje środki w ramach dotacji z budżetu miasta Bielsk Podlaski. Zgodnie z danymi przekazanymi przez Caritas koszty własne funkcjonowania placówki w I półroczu 2022 r. wynosiły 13.725,27 zł, natomiast w II półroczu 2022 r. – 20.588,02 zł.

Ponadto Caritas Diecezji Drohiczyńskiej na zadanie pn.: Świetlica socjoterapeutyczna „Uśmiech dziecka” w Bielsku Podlaskim wykorzystało dotację w kwocie 24.136,00 zł. W ramach zadania podejmowano działania mające na celu wspieranie funkcji opiekuńczo – wychowawczych rodziny, wzmacniających więzi rodzinne. W zadaniu wzięło udział: (25 dzieci i 40 rodziców).

4. Pomoc kobietom w ciąży powikłanej i ich rodzinom na zasadach określonych w ustawie „Za życiem”.

W roku 2022 nie wpłynął żaden wniosek o przyznanie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust. 3 ww. ustawy. O inną pomoc wynikającą z ustawy również wnioski nie były składane.

5. Organizowanie działań profilaktycznych i kampanii lokalnych na rzecz rodziny.

a) realizacja ogólnopolskiej kampanii „Postaw na rodzinę”.

Celem kampanii było budowanie poczucia jedności z najbliższymi członkami rodziny, tworzenie okazji do wspólnego przebywania rodziców z dziećmi, propagowanie zdrowego stylu życia, kształtowanie postaw prozdrowotnych.

Cel szczegółowy 3: pomoc w zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży.

1. Organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dzieciom i młodzieży z rodzin wymagających wsparcia:

a) Nazwa organizatora: Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Bielsku Podlaskim. Zajęcia pod nazwą „Lato w mieście 2022”, w których uczestniczyło 215 osób. Wysokość środków z budżetu miasta przeznaczonych na ten cel 4.000,00 zł.

b) Nazwa organizatora: Caritas Diecezji Drohiczyńskiej. Zajęcia pod nazwą „Wakacyjna frajda z Caritas Diecezji Drohiczyńskiej”, w których uczestniczyło 10 osób. Wysokość środków z budżetu miasta przeznaczonych na ten cel 11.872,00 zł.

c) Nazwa organizatora: Parafia Rzymskokatolicka Miłosierdzia Bożego w Bielsku Podlaskim. Zajęcia pod nazwą: „Przystanek wakacje – półkolonie dla dzieci”. W zajęciach uczestniczyło około 30 osób. Wysokość środków z budżetu miasta przeznaczonych na ten cel 7.350,00 zł.

2. Organizowanie różnorodnych zajęć i imprez okolicznościowych dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia promujących wzmacnianie więzi rodzinnych:

a) Stowarzyszenie Abstynentów „Promień” na zadanie „Promowanie trzeźwego stylu życia połączone z działaniami pomocowymi skierowanymi do osób uzależnionych”

wykorzystało dotację w kwocie 3.000,00 zł. W ramach zadania podejmowano działania związane z profilaktyką uzależnień, przeciwdziałaniem przemocy, promowaniem trzeźwego stylu życia. W zadaniu uczestniczyło 10 osób.

- b) Bielski Klub Sportowy TUR w Bielsku Podlaskim na zadanie „Organizacja nieodpłatnych pozalekcyjnych zajęć sportowych o profilu – piłka nożna” otrzymał budżetu miasta kwotę 105.080,00 zł. W ramach zadania organizowane były nieodpłatne pozalekcyjne zajęcia sportowe z elementami profilaktyki uzależnień. W zadaniu wzięło udział 120 uczestników.
- c) Stowarzyszeniu Rodziców Osób Niepełnosprawnych „Lazur Nadziei” na zadanie „Rehabilitacji ciąg dalszy” udzielono dotacji w kwocie 4.000,00 zł. W specjalistycznych zajęciach w centrum diagnostyczno-terapeutycznym „Mozaika” uczestniczyły 2 osoby, 8 osób uczestniczyło w zajęciach rehabilitacyjnych na Pływalni Miejskiej „Wodnik”, 8 osób skorzystało z zabiegów masażu, 1 osoba skorzystała z zabiegów rehabilitacyjnych w gabinecie Postawa, 6 osób wzięło udział w zajęciach rehabilitacyjnych przeprowadzonych w gabinecie rehabilitacyjnym Reh-Med.
- d) Polski Związek Niewidomych Okręg Podlaski na zadanie „Rehabilitacja osób niewidomych w Bielsku Podlaskim” otrzymał dotację w kwocie 1.600,00 zł. W ramach realizacji zadania przeprowadzono 10 zajęć z rehabilitacji ruchowej z 1 uczestnikiem, natomiast 10 uczestników brało udział w wyjeździe do teatru i Muzeum Sybiru.
- e) Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym i Osobom Potrzebującym Wsparcia „Małe Marzenia” na zadanie „Osiodłać marzenia” otrzymało dotację w kwocie 2.000,00 zł. Zajęcia odbywały się w stadninie „Konny Zakątek” w Hryniewiczach Dużych. Zajęcia miały na celu aktywizację osób niepełnosprawnych, normalizację napięcia mięśni spastycznych, poprawę równowagi podczas chodzenia, poprawę mowy i sprawności manualnej, poprawę krążenia, oddychania, przemiany materii, poprawę ruchomości stawów, kręgosłupa i kończyn, zwiększenie chęci komunikacji werbalnej z otoczeniem, wyciszenie, uspokojenie. W zajęciach brało udział 8 osób.

Pozostałe rodzaje wsparcia rodzin finansowane z budżetu miasta Bielsk Podlaski przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 2:

Lp.	Nazwa podmiotu	Nazwa zadania	Wykorzystana kwota dotacji w zł	Opis zadania
1	Caritas Diecezji Drohiczyńskiej	„Organizacja i dystrybucja żywności dla osób najbardziej potrzebujących z	2.000,00	W ramach realizacji zadania udzielono pomocy 965 osobom.

		terenu miasta Bielsk Podlaski znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej i materialnej oraz wyrównanie szans tych rodzin i osób”		
2	Stowarzyszenie Bank Żywności Suwałki-Białystok	„Pozyskiwanie, magazynowanie oraz dystrybucja bezpłatnej żywności wśród podmiotów prowadzących działalność charytatywno-opiekuńczą dla najuboższych mieszkańców Bielska Podlaskiego”	3.500,00	Przekazanie na rzecz najuboższych mieszkańców Bielska Podlaskiego 10.430,97 kg żywności.
3	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	„Zapewnienie pomocy ludziom najuboższym, niezdolnym do rozwiązywania samodzielnie swoich problemów lub znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej i materialnej oraz wyrównywanie szans tych rodzin poprzez zorganizowanie wieczery wigilijnej”	1.500,00	W ramach realizacji zadania w spotkaniu wigilijnym wzięło udział 48 osób.

Źródło: Dane Urzędu Miasta Bielsk Podlaski.

3. Wyrównywanie szans edukacyjnych i rozwojowych dzieci i młodzieży poprzez organizowanie zajęć opiekuńczo – wychowawczych i zajęć pozaszkolnych w świetlicach środowiskowych.

Na prowadzenie świetlic środowiskowych przy bielskich szkołach w 2022 roku wydatkowano łącznie kwotę 104.778,23 zł, na prowadzenie świetlicy pozaszkolnej Caritas Diecezji Drohiczyńskiej „Świetlica Socjoterapeutyczna Uśmiech Dziecka” – 24.136,00 zł i zajęć świetlicowych prowadzonych przez Stowarzyszenie „Ojcowizna Ziemi Bielskiej” – 12.000,00 zł.

W roku szkolnym 2021/2022 na terenie miasta funkcjonowały następujące świetlice.

Tabela Nr 3: Wykaz świetlic środowiskowych w mieście Bielsk Podlaski.

Lp.	Instytucja, organizacja prowadząca świetlice	Ilość uczestników	Rodzaj prowadzonych zajęć

1.	„Arka” przy Szkole Podstawowej nr 2 im. kpt. W. Wysockiego	25	- socjoterapia, - sportowe,
2.	„Kąg Przyjaźni” przy Szkole Podstawowej nr 4 im. Adama Mickiewicza	70	- socjoterapeutyczne, - językowe, - terapia przez ruch – zajęcia sportowo-rekreacyjne, - komputerowe, - przyrodnicze,
3.	„Radość i Przyjaciele” przy Szkole Podstawowej nr 5 im. Szarych Szeregów	48	- doradztwo zawodowe, - terapia pedagogiczna, - zajęcia socjoterapeutyczne „Znajdź swoją przystań”, - terapia przez ruch, - fotograficzne, - zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z elementami profilaktyki i etyki,
4.	Świetlica środowiskowa przy Szkole Podstawowej nr 3 z DNJB im. J. Kostyczewicza	25	- wyrównawcze z języka angielskiego, - wyrównawcze z języka polskiego,
5.	Świetlica Socjoterapeutyczna „Uśmiech Dziecka” prowadzona przez Caritas Diecezji Drohiczyńskiej	25 i 40 rodziców	- pedagogiczno-wychowawcze, - socjoterapeutyczne, - plastyczno-artystyczne,
6.	Zajęcia świetlicowe prowadzone przez Stowarzyszenie „Ojcowizna Ziemi Bielskiej”	około 100	- działania wspierające funkcje opiekuńczo-wychowawcze rodzin oraz wzmacniające więzi rodzinne, - punkt wsparcia dla rodziców,

Źródło: Dane Urzędu Miasta Bielsk Podlaski.

III. Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny i Programu w kolejnych okresach.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Bielsku Podlaskim na lata 2021 – 2023 wyznacza kierunki na rzecz wspierania rodziny. Wdrażanie poszczególnych zadań uzależnione jest od możliwości organizacyjnych, finansowych i prawnych jego realizatorów.

Bielsk Podlaski, 02.03.2023 r.

Opracowała: Anna Niewińska

DYREKTOR

Anatol Wasiluk